
POLITISK PLATTFORM

Norges Bygdeungdomslag

Vedtatt 19.07.2022

Innhold

Innledning.....	3
NBUs formål.....	3
Arbeids- og næringspolitikk	4
Helse.....	5
Skolehelsetjeneste	5
Helsestasjon for ungdom	5
Helseberedskap	5
Klima	7
Distrikt.....	7
Gjenvinning.....	7
Forbruk.....	7
Energi	7
Landbruk.....	8
Skog.....	9
Fiskeri og Havbruk	10
Lokalsamfunn	11
Beredskap	11
Kultur- og fritidstilbud.....	11
Kommunale og fylkeskommunale tilbud	11
Ungdomsmedvirkning.....	11
Samferdsel og infrastruktur	13
Samferdsel.....	13
Infrastruktur.....	13
Utdanning	14
Grunnskoler	14
Videregående opplæring.....	14
Høyere utdanninger	15

Innledning

NBUs formål

Norges Bygdeungdomslag (NBU) har til formål å samle all ungdom som er interessert i bygdesamfunnet i den hensikt å ivareta og fremme bygdenes og ungdommens interesser. NBU vil i sitt arbeid sikre og utvikle bygdenes næringsgrunnlag og bosetting. NBU bygger sitt arbeid på kristen grunn og vil aktivt motarbeide nød og urett. NBU arbeider for kulturell opplysning og utvikling.

Norges Bygdeungdomslag (NBU) skal være en stemme i saker som angår ungdom og bygder over hele landet. NBU ser sammenheng mellom aktivitet og politikk, mellom natur og næring, og mellom engasjement og handling. NBU skaper derfor gjennom sitt arbeid engasjert ungdom som gir liv til bygdene. NBU ser verdien av spredt bosetting. Folk må bo og leve der hvor de grønne ressursene som vi skal leve av i framtida finnes.

Norges Bygdeungdomslags politiske plattform sier noe om hva vi ønsker med samfunnet. Hvordan vi mener ressursene skal fordeles, og hvilke tiltak vi ser sikrer bygdenes og ungdommens interesser på best vis. Vi bygger vår politikk på nærheten til primærnæringene, og nærheten til lokalsamfunnet. Vi ser det som en viktig verdi at folk bor der verdiene skapes, og ser det som en av statens primæroppgaver å legge til rette for at det er mulig.

Arbeids- og næringspolitikk

NBU mener at ungdom selv skal kunne velge hvor de vil bo, studere og arbeide. Arbeid er en av de aller viktigste faktorene som avgjør hvor folk bosetter seg. Både private og offentlige aktører må støtte opp om og bidra til at det finnes et variert næringsliv på bygda.

NBU krever

- Opprettholdelse av den differensierte arbeidsgiveravgiften som et svært viktig distriktspolitisk virkemiddel. Arbeidsgiveravgiften må være forutsigbar for næringslivet og kommunene også ved sammenslåing av kommuner.
- At det legges til rette for næringsutvikling i distriktene, både gjennom lokale og nasjonale tiltak.
- At de nasjonale virkemiddelaktørene Innovasjon Norge, Norges Forskningsråd og Selskapet for industrivekst SF (SIVA) prioriterer næringsutvikling i distriktene.
- At Norge fortsatt skal stå utenfor den Europeiske Union.
- At Norge i større grad skal bruke reservasjonsretten i Det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområdet (EØS)-avtalen når nye direktiv og forordninger utfordrer norsk arbeids- og næringsliv.
- At det utredes alternativ til dagens EØS-avtale.
- At nye, statlige arbeidsplasser som hovedregel plasseres utenfor de største byene.
- Sikre og videreutvikle Merkur-programmet som en viktig ressurs for butikker i distriktene.

Helse

Et godt helsetilbud er nødvendig for at en skal bli værende eller flytte tilbake til bygda. Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom er viktige lavterskeltilbud for unge som trenger noen å snakke med. Ifølge Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er det en stadig økning i bruken av helsetjenester blant unge. NBU mener at det derfor er viktig at disse opprettholdes og utbedres. En god helsetjeneste i hele landet er en viktig faktor for at folk og familier skal flytte til eller bli værende i Bygde-Norge.

NBU krever

Skolehelsetjeneste

NBU krever

- En helsesykepleier som er tilgjengelig på alle skoler flere dager i uka.
- At helsesykepleiere er til stede i elevenes skolehverdag, både i skolegård og klasserom.
- At helsesykepleiere får økt kompetanse i å snakke med barn om det som angår dem.
- At midler over statsbudsjettet til skolehelsetjenesten øremerkes.
- En modernisert skolehelsetjeneste som møter ungdom på digitale plattformer.
- Tilrettelegging for at flere miljøterapeuter og skolepsykologer arbeider på skolene.
- At det tilrettelegges for at alle elever skal ha minimum en time fysisk aktivitet i løpet av dagen.

Helsestasjon for ungdom

NBU krever

- Helsestasjon for ungdom i alle kommuner.
- At åpningstidene skal være tilpasset unge.
- At helsestasjoner for ungdom forblir et gratis- og lavterskeltilbud.
- At helsestasjon for ungdom skal ha god kunnskap om psykisk helse.

Helseberedskap

NBU krever

- En sykehusstruktur og ambulansetjeneste som sikrer trygghet for innbyggere i Distrikts-Norge.
- God svangerskapsoppfølging for alle kvinner, og funksjonell følgetjeneste til alle som bor mer enn én time fra fødeinstitusjon.
- Fastlegeordninger med god nok kapasitet uansett hvor man bor.
- En statlig satsing på fastlegeordningen med mål om full fastlegedekning i hele landet.
- At ventetiden er kort mellom konsultasjon, videre undersøkelser og behandling ved sykehus.

- Styrking av akuttpsykiatrien, slik at det er umiddelbar hjelp å få uansett hvor og når.
- Prioritering av lokalmedisinske sentre.
- At det blir mer fokus på psykiske helse. Det må jobbes med forebygging, og legges til rette for oppfølging der det er behov.
- Opprettholdelse og videreutvikling av digitale hjelpetjenester med chattefunksjon.
- En sterk avløserordning for bønder som blir rammet av akutt sykdom.

Klima

NBU ønsker en helhetlig klimapolitikk som er en del av alle andre politiske områder. Klima og miljø er et politisk område som i stor grad vil påvirke vår fremtid. Veien mot et nullutslippssamfunn krever lokalt tilpassede løsninger, og senket forbruk. Klimapolitikk kan ikke være ensbetydende med urbanisering. NBU støtter Landbrukets klimaplan og mener den er et viktig verktøy på vei mot lavere klimagassutslipp og økt karbonopptak i jorda.

Distrikt

NBU krever

- At det skal være enklere og mer økonomisk å velge mer miljøvennlige alternativ på bygda.
- Kutt i avgifter på miljøforbedrende tiltak.

Gjenvinning

NBU krever

- Økt kunnskap om gjenvinning og hva som skjer med avfallet.
- Søppelsorteringssystem i alle kommuner.
- Bedre gjenvinningsordninger for bonde og forbruker.
- Lavere avgift på søppelsortering.
- Utredning av panteordning på flere produkter.

Forbruk

NBU krever

- At det som regel lønner seg å reparere fremfor å kjøpe nytt.
- At forbruker gjøres bevisst på hvordan forbruket påvirker klima.
- At det bør lønne seg å produsere produkter med lang levetid.

Energi

NBU krever

- Økt stimulering til bruk av fornybar energi.
- At det lønner seg å velge energieffektive løsninger.
- Utvikling av klimavennlig teknologi.
- Stopp i utdeling av nye oljelisenser.
- Økt offentlig satsing på avansert biodrivstoff.
- Tilrettelegging for bruk av, og videre forskning på, metoder for binding av karbon i jorda.

Landbruk

Bygdelivet i Norge har vært, og er fortsatt, tett knyttet til landbruket. Bruk av naturressurser i skog, jord og vann er svært viktig i historien om Norge. NBU mener at landbruk er grunnleggende for bosetting på bygda. Landbruket bidrar med svært mange viktige arbeidsplasser. Det er derfor viktig å opprettholde et landbruk i hele landet. NBU ønsker et landbruk som forvalter ressursene på en bærekraftig måte. Et sterkt og bærekraftig landbruk er viktige bidrag til økt selvforsyning og matsikkerhet.

NBU krever

- Opprettholdelse og videreutvikling av norsk matproduksjon for å sikre matsikkerhet, arbeidsplasser og levende bygder.
- At landbrukets bruk av naturressursene er bærekraftig, for å ivareta økosystemene.
- God dyrevelferd i all norsk matproduksjon.
- At det norske eiendomsregelverket, herunder odels- og konsesjonsloven bevares for å sikre familiejordbruket. Bo- og driveplikt er viktig for spredt bosetting.
- At bruk av norske ressurser sikres gjennom opprettholdelse av et sterkt importvern.
- En styrking av importvernet på prisutsatte varer.
- At investeringsmidler i jordbruket særlig prioriteres små og mellomstore bruk
- At politisk styrte endringer i driftsform skal kompenseres
- En nullvisjon for nedbygging av matjord. Ved all nedbygging må det stilles krav til flytting og/eller nydyrking.
- Utredelse og på sikt iverksettelse av et kompetansekrav for landbruket.
- Flere muligheter og desentraliserte tilbud for å tilegne seg eller bygge på landbruksfaglig kompetanse.
- En sikker forvaltning av norske rovdyrstammer som ivaretar hensynet til landbruk og miljøforvaltning. Skadedyr må tas ut, og tap av dyr på beite må erstattes.
- Støtte til lokal matproduksjon, også som et klimatiltak.
- En føre-var basert tilnærming innen lovregulering og anvendelse av GMO. Det er behov for mer uavhengig og langsiktig forskning på konsekvenser for mennesker, dyr og økosystemer. Her bør Norge ta en aktiv lederrolle.
- Tilrettelegging for økologisk produksjon i henhold til etterspørselen i markedet.
- Fortsatt utvikling og innføring av beredskapstiltak for å forebygge brann, ulykker og sykdom i landbrukssektoren.
- At tiltak for nettverksbygging og å bedre bønders psykiske helse vektlegges.
- Selvforsyningsgraden økes som en del av landets beredskap. Som en del av dette må norskandelen i mat og fôr økes.
- Innføring av lagerstrategi og vurdering av muligheten for opprettelse av kornlager for såkorn og matkorn.
- At norske produkter får førsteprioritet på det norske markedet.

- At det skal være forutsigbart, både prismessig og politisk, å drive jordbruk.

Skog

NBU krever

- At norsk skog- og treindustri spiller en viktig rolle i framtidens grønne næringsliv og landbruk
- Økt stimulering til planting av skog.
- Økt tilskudd til bruk av trevirke i bygg og infrastruktur.
- Aktiv forvaltning av skogen

Fiskeri og Havbruk

Norge er et langstrakt land rikt på naturressurser. Gjennom historien har fiskeressursene vi har langs kysten vært viktig for landets selvforsyning. For at de neste generasjonene skal dra nytte av de samme ressursene må ressursene i havet beskyttes forsvarlig og bærekraftig. De siste tiårene har imidlertid de som høster av ressursene blitt satt under et sterkt økonomiske press, mens toppen av næringskjeden tar en stadig større del av kaka. Skal fiskeri- og havbruksnæringen ha en bærekraftig utvikling må ressursene komme folket til gode gjennom lokal verdiskaping og levende bygder.

En forutsetning for en sunn fiskeri- og havbruksnæring er tilgangen på kompetent ung arbeidskraft. I dag ser en imidlertid at kostnaden for å kjøpe båt og for å etablere seg på kvotemarkedet er så stor at unge i mindre og mindre grad har mulighet til å etablere seg med egne båter.

NBU krever

- At fiskeressursene utnyttes slik at de ikke overbeskattes, men gir størst mulig utbytte på lang sikt.
- At sjømatnæringen innrettes slik at verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting langs kysten kan opprettholdes.
- Det arbeides for at fiskeri- og havbruksnæringen har en bærekraftig utvikling i klima- og miljøperspektiv.
- Havbruksnæringa reguleres slik at aktiviteten ikke går ut over andre bestander.
- At fiskerinæringen innrettes slik at unge har mulighet til å etablere seg med egen båt og kvote.
- Oppdrettsnæringen plasseres slik at den ikke går ut over andre fiskeri- eller miljøinteresser.
- At det opprettholdes et handelssamarbeid med Europa og verden ellers som er i sjømatens interesser uten å gå utover tollvernet til norske landbruksvarer.
- At landbaserte oppdrettsanlegg må følge en strengt regulert miljølov, som ivaretar andre miljøinteresser.
- At alt avfall etter sjømatnæringen sikres på forsvarlig vis.

Lokalsamfunn

Lokalsamfunnet har en spesiell posisjon i alle nordmenns hjerter. Det er her vi vokser opp, starter utdanningen og formes som mennesker. I dag trues små lokalsamfunn av sentralisering. NBU mener at et godt lokalsamfunn er essensielt for å bli gagns mennesker. Både myndighetene og innbyggerne må sørge for at tilflyttere inkluderes i lokalsamfunnet.

Beredskap

NBU krever

- At alle innbyggere skal ha nærhet til nødetater, herunder politi, brannvesen og akuttmedisinske tjenester.
- At det tas hensyn til avstand mellom hjem og hjelp i utbedring av beredskapsplaner.
- Forsvarlig utrykningstid for nødetatene.

Kultur- og fritidstilbud

NBU krever

- Gode rammevilkår for frivillige organisasjoner, slik at ungdom har et variert aktivitetstilbud.
- Gratis utlån av offentlige lokaler til frivillige organisasjoner.
- Gode tilgjengelige utlånsordninger for utstyr til folk og organisasjoner
- Støtte til etablering av flere møteplasser for unge i distriktene.
- Et godt og rimelig kulturskoletilbud til barn og ungdom i hele landet

Kommunale og fylkeskommunale tilbud

NBU mener at

- Endringer i fylkes- og kommunestruktur skal bare skje i samråd med lokalbefolkningen
- Kommuner må sikres en sterk og fleksibel økonomi som gjør det mulig å opprettholde et sterkt tjenestetilbud i lokalsamfunn
- Kommunale institusjoner som grendeskolen og sykehjemmet er sentrale for bosettingsgrunnlaget i enhver bygd

Ungdomsmedvirkning

NBU krever

- At ungdom skal ha mulighet til å påvirke lokalsamfunnet, og må sikres gode ordninger for medvirkning i kommunale avgjørelser.
- Involvering av ungdom i avgjørelser/vedtak som vil ha betydning for lokalsamfunnet i et langtidsperspektiv.
- At stemmerettsalderen senkes til 16 år.
- En satsing på økt valgdeltakelse blant unge velgere

- At alle skoler skal ha elevråd og andre utvalg der unge kan ytre sine meninger og inkluderes i arbeid som gjelder dem.
- Godkjenning av politisk og organisatorisk fravær. Fraværgrensa må ikke hindre elevers mulighet til å engasjere seg.
- Alle kommuner skal ha et ungdomsråd.
- Alle landets ungdomsråd skal ha forslagsrett og talerett i kommunestyret.

Samferdsel og infrastruktur

For å kunne utnytte den gjensidige avhengigheten mellom norske byer og distrikter trengs god infrastruktur og velfungerende samferdsel. I et land med store avstander er det nødvendig med et bindeledd mellom distriktene og byene. Det er derfor viktig at vi får en helhetlig utvikling av landets infrastruktur.

Samferdsel

NBU krever

- At kollektivtilbudet i distriktene må forbedres.
- En nasjonal ordning som sikrer ungdom trygg reise i helgene tilsvarende «hjem for en 50-lapp»
- Uber eller andre private ordninger som konkurranseutsetter taxinæringen skal ikke etablere seg i Norge.
- At det må bli billigere for alle å benytte seg av kollektivtransport, og særlig på miljøvennlige kollektivløsninger. Det må være ungdomsrabatt på samtlige tjenester, som bør gjelde alle under 20 år. Lærlinger må få studentrabatt.
- Utbygging og utbedring av gang- og sykkelveier i distriktene.
- At all trafikk skal bli mer miljøvennlig og at det tilrettelegges for klimavennlig transport i distriktene.
- Flere ladestasjoner for el-biler i distriktene.
- Økt antall pendlerparkeringer i knutepunkt for å stimulere til miljøvennlig pendling.
- Større utbygging av jernbanenettverket i Norge og flere avganger mellom distrikt og bynære områder.

Infrastruktur

NBU krever

- Tilgang på velutviklet høyhastighets bredbånd og telefondekning for alle innbyggere.
- Kollektivtjenester på fornybare ressurser.
- At veinettet må vedlikeholdes og utbedres for å sikre trygg ferdsel i trafikken.

Utdanning

NBU ønsker at ungdom skal kunne gå på skole i nærheten av der de bor. For at vi skal kunne bo i hele landet, trenger vi utdanningsmuligheter. NBU ser på skolene som en viktig faktor for å opprettholde levende bygder.

Grunnskoler

NBU krever

- Godt læringsutbytte og psykososialt miljø for alle elever.
- Skoler i nærmiljøet, som en viktig del av levende bygder.
- Flere fagkompetente lærere på skolene.
- Tilrettelegging for videreutdanning av lærere for å sikre distriktskolen.
- Bedre tilrettelegging for alternative opplæringsarenaer.
- At mer av det teoretiske pensumet blir gjennomført med praktisk tilnærming utendørs med fysisk aktivitet.
- Miljøterapeuter på alle skoler.
- At normen om lærertetthet i grunnskolen følges opp og omgjøres fra norm til krav.
- Alle elever i grunnskolen skal ha krav på organisert aktivitet/gym, en time hver dag hele uka.
- At det serveres skolemat, -frukt og -melk på alle skoler
- At skolefrukt skal være norsk når sesongen tillater det.

Videregående opplæring

NBU krever

- Et desentralisert tilbud for videregående opplæring, slik at færre må flytte for å gå på skole.
- Samarbeid mellom næringsliv og skole slik at elevene får kjennskap til lokale bedrifter og hvilken kompetanse som er relevant for arbeid der.
- At borteboerstipendet skal dekke elevens daglige behov som husleie og mat.
- En likestilling mellom yrkesfaglige og studieforbereidende linjer.
- At alle yrkesfaglige linjer har oppdatert utstyr, slik at standarden er den samme på skolen som ute i arbeidslivet.
- At utstyrsstipend på videregående skole må dekke alt utstyr skolen krever at eleven skal bruke gjennom skoletiden.
- At alle som har gått yrkesfaglig retning har rett til lærlingplass.
- En statusheving av lærlinger, og god oppfølging underveis i lærlingtida. Flere lærlingplasser i distriktene, og at det offentlige tar inn flere lærlinger.
- Sterkere økonomiske virkemidler, for at flere bedrifter skal bli lærebedrifter.
- At lærlinger får studentbevis på lik linje med elever i videregående opplæring.

Høyere utdanninger

NBU krever

- Tilgang til studieplasser over hele landet.
- Styrket innsats for likestilling i høyere utdanning.
- Studiestøtten for høyere utdanning settes til 1,5 G (grunnbeløpet i folketrygden)
- Høyere rekruttering til utdanningsinstitusjoner i distriktene.
- Et desentralisert fagskoletilbud, som er viktig for næringslivet i distriktene.
- Stabil finansiering av fagskoler.
- Et godt tilbud av deltids- og nettstudier for å sikre at man kan studere uten å flytte.
- Utvide ordningen med sletting av studielån til alle distriktskommuner med befolkningsnedgang over en tiårsperiode.
- Mer praksis i høyere utdanning.